

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
Z GEOGRAFII**
organizowany przez Łódzkiego Kuratora Oświaty
dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024

TEST – ETAP SZKOLNY

- Na wypełnienie testu masz **60 min.**
- Arkusz liczy **20 stron** i zawiera **16 zadań**, w tym brudnopis.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj długopisem bądź piórem, kolorem czarnym lub niebieskim.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- W zadaniach zamkniętych zaznacz prawidłową odpowiedź, wstawiając znak X we właściwym miejscu.
- Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Do każdego numeru zadania podana jest maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania za prawidłową odpowiedź.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora. Jeśli pomylisz się w zadaniach otwartych, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Korzystaj tylko z przyborów i materiałów określonych w regulaminie konkursu.

Powodzenia

Maksymalna liczba punktów - 100

Liczba uzyskanych punktów - .....

Imię i nazwisko ucznia: .....
wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac

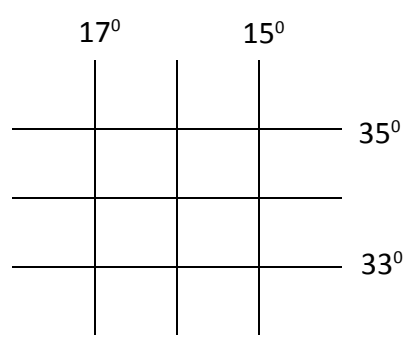
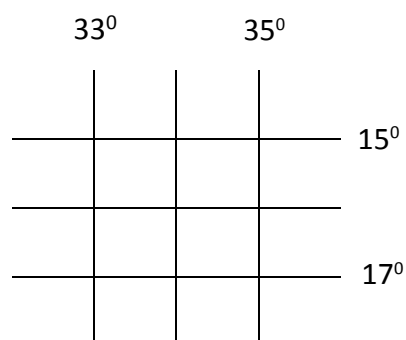
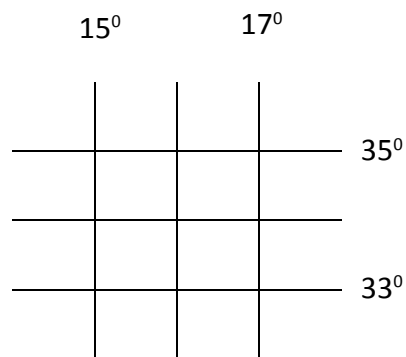
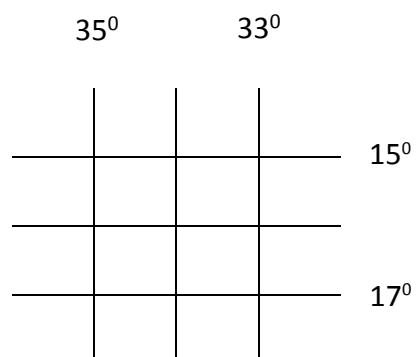
Podpisy członków komisji sprawdzających prace:

1. ....
(imię i nazwisko) (podpis)

2. ....
(imię i nazwisko) (podpis)

Zadanie nr 1 (0 – 5p.)

Rysunki przedstawiają fragmenty siatki kartograficznej.

Literami oznaczono współrzędne geograficzne wybranych punktów na Ziemi.

A = 16°S 34°W, **B** = 34°N 16°W, **C** = 33°S 15°30'E, **D** = 16°N 33°30'E,

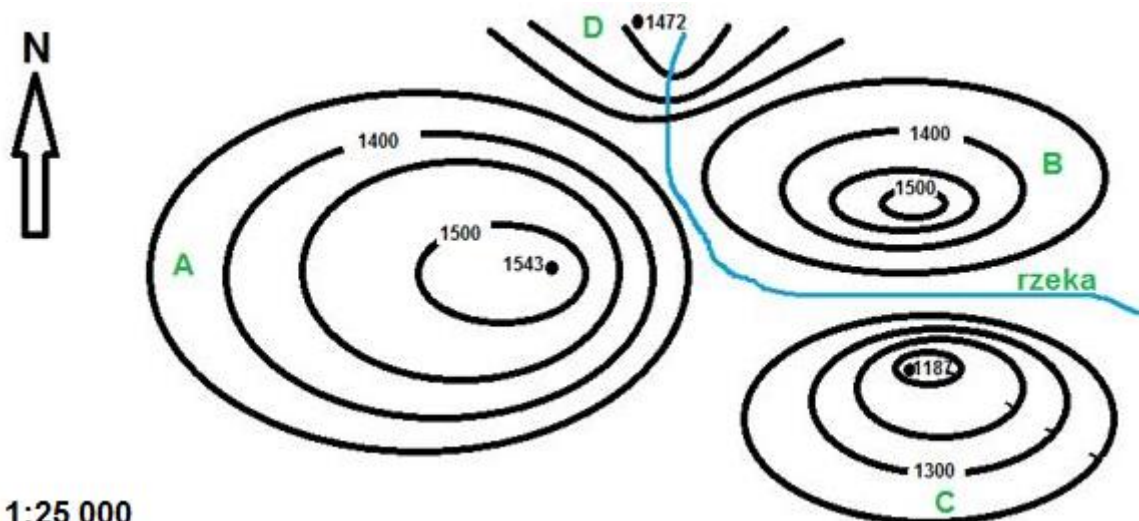
E = 16°S 34°30'E, **F** = 35°N 16°30'E, **G** = 17°S 33°W.

Wybierz pięć spośród podanych wyżej współrzędnych geograficznych, a następnie zaznacz je na siatce i obok napisz odpowiednią literę.

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 2 (0 – 5p.)

Na rysunku poziomicowym przedstawiono różne formy terenu.

Na podstawie powyższego rysunku odpowiedz na pytania.

1. Oblicz wysokość względną formy terenu oznaczonej literą A. W odpowiedzi podaj jednostkę.

Zapisz obliczenia:

Odpowiedź:.....

2. Zaznacz strzałką na rysunku kierunek płynięcia rzeki.
3. Podaj, który stok formy C jest najbardziej stromy. Zakreśl z niżej podanych.

północny, południowy, wschodni, zachodni

4. Oblicz odległość między formami A i B wiedząc, że na mapie wynosi ona 35mm. W odpowiedzi podaj jednostkę.

Zapisz obliczenia:

Odpowiedź:.....

5. Podaj nazwę formy ukształtowania powierzchni oznaczonej literą C.

Wybierz z podanych w ramce.

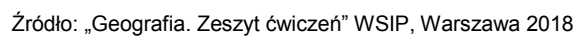
dolina, pagórek, kotlina, wzniesienie, przełęcz, góra, stok

Odpowiedź:.....

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

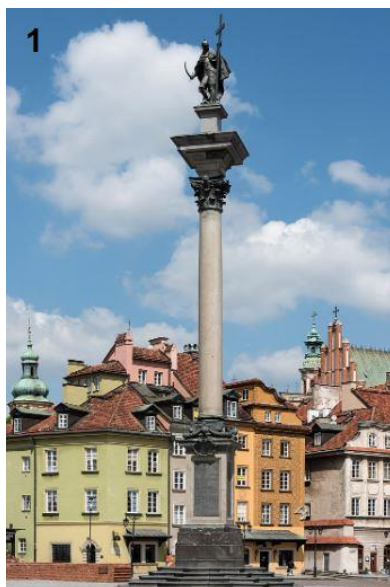

Mapa przedstawia fragment planu miasta Warszawy w skali 1 :15 000.

Fotografie oznaczone numerami 1-4 przedstawiają wybrane zabytki Warszawy.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/12.07.2023>

Źródło: <https://www.poloniapalace.com/pl/atrakcje/> 12.07.2023

Źródło: <https://polska-org.pl/7469920.foto.html> 12.07.2023

Źródło: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/> 12.07.2023

Wykonaj polecenia, odwołując się do planu miasta i fotografii.

A. Zapisz, przy każdym numerze zabytku poprawną nazwę właściwego obiektu, odczytaną z mapy:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

- B. Uzupełnij luki opisu wycieczki po Warszawie, odczytując z mapy obiekty mijane po drodze. Wybierz właściwe nazwy z podanych w ramce.

Teatr Wielki, Rynek Starego Miasta, Pomnik J. Kilińskiego,
Kościół Św. Anny, Muzeum Literatury, Sąd Najwyższy, Teatr Narodowy,
Kolumna Zygmunta, Dom Polonii, Zamek Królewski, ul. Podwale,
ul. Trębacka, ul. Świętojańska, ul. Rycerska.

Opis trasy wycieczki:

Uczniowie zaczynają swoją wycieczkę od skrzyżowania ul. Solidarności z ul. Bugaj, położonego na środkowym wschodzie mapy. Kierują się na WSW.

Na skrzyżowaniu z ul. Krakowskie Przedmieście idą na azymut ok. 175° .

Po drodze mijają m. in. .... i .....

Następnie idą ok. 600 m do skrzyżowania z ulicą .....

i skręcają w tę ulicę na azymut ok. 260° . Dochodzą do obiektów użyteczności

publicznej m.in. ...., gdzie oczekują na warszawskiego przewodnika.

...../8 pkt.

(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 4 (0 – 6p.)

Uporządkuj skale od największej do najmniejszej:

1cm : 500m, 1 : 10 000 000, 1cm : 2km, 1 : 1000, 1cm : 200km, 1mm : 400m.

największa

najmniejsza

...../6 pkt.

(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

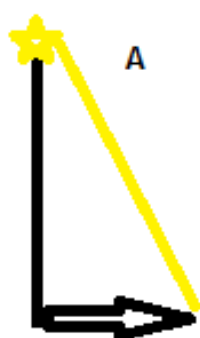
Zadanie nr 5 (0 – 5p.)

Oblicz wysokość słońca nad horyzontem w południe słoneczne w dniu 21.03. w Rio Gallegos ($51^{\circ}37'S$, $69^{\circ}13'W$) oraz podpisz daty /pierwszych dni czterech kalendarzowych pór roku/ pod rysunkami przedstawiającymi długość cienia rzucanego przez gnomon w tym mieście.

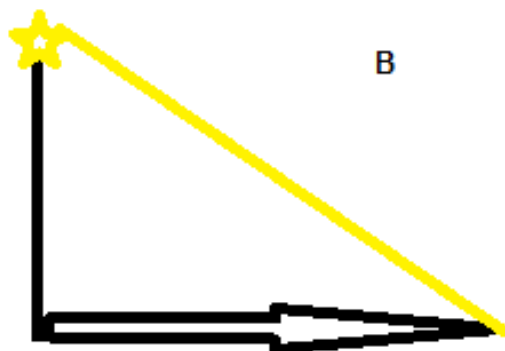
Zapisz obliczenia:

Odpowiedź.....

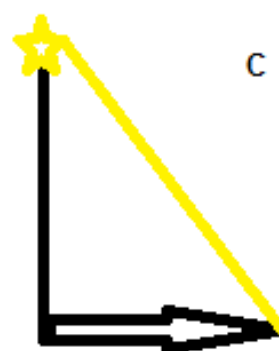
Poniższe rysunki przedstawiają przykładowe długości cienia rzucanego przez gnomon w Rio Gallegos w południe w pierwszych dniach kalendarzowych pór roku.

A.
data.....

B.
data.....

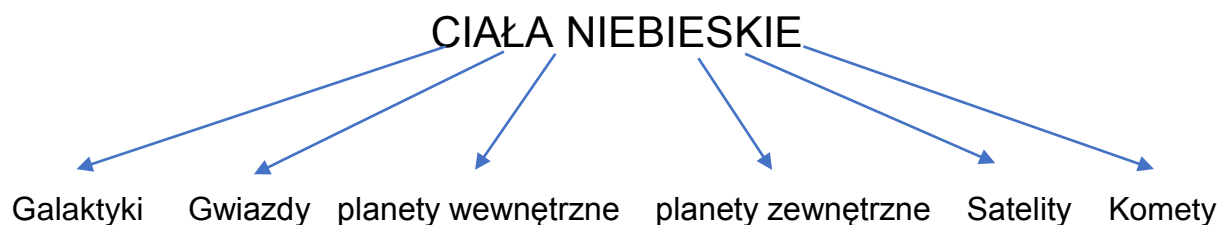
C.
data.....

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 6 (0 – 8p.)

Przyporządkuj podane w ramce ciała niebieskie do odpowiedniej grupy.

Ganimedes, Mars, Sputnik 1, Halleya, Andromeda, Jowisz, Proxima Centauri, Syriusz.

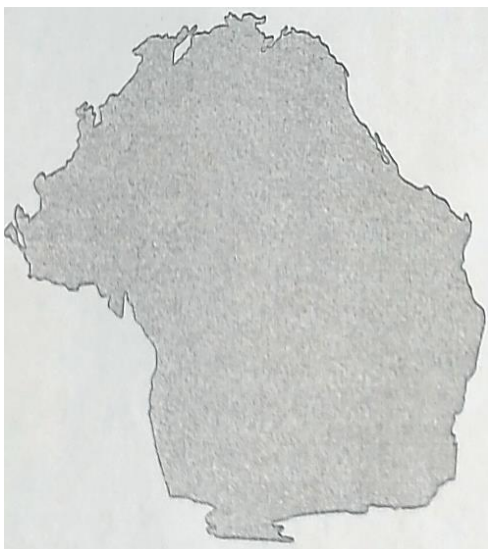
...../8 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 7 (0 – 4p.)

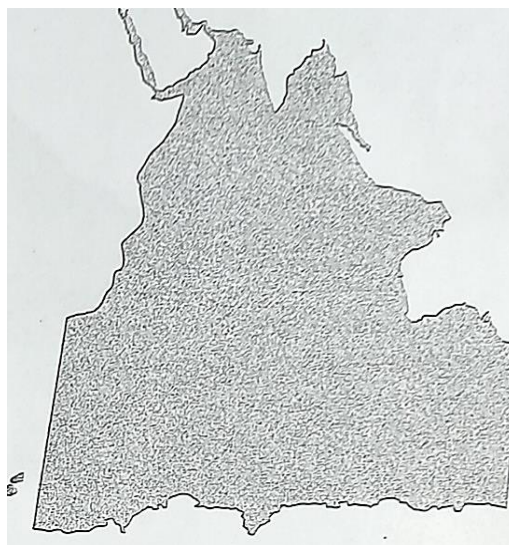
Rysunki przedstawiają cztery obiekty geograficzne wybrane z mapy fizycznej świata w różnej skali. Rozpoznaj je i podpisz korzystając z propozycji podanych w ramce.

Borneo, Australia, Wielka Brytania, Antarktyda, Pacyfik, Nowa Gwinea, O. Indyjski, Cejlon, Afryka, O. Południowy, Grenlandia, Ameryka Południowa, O. Atlantycki.

1.....

2.....

3.....

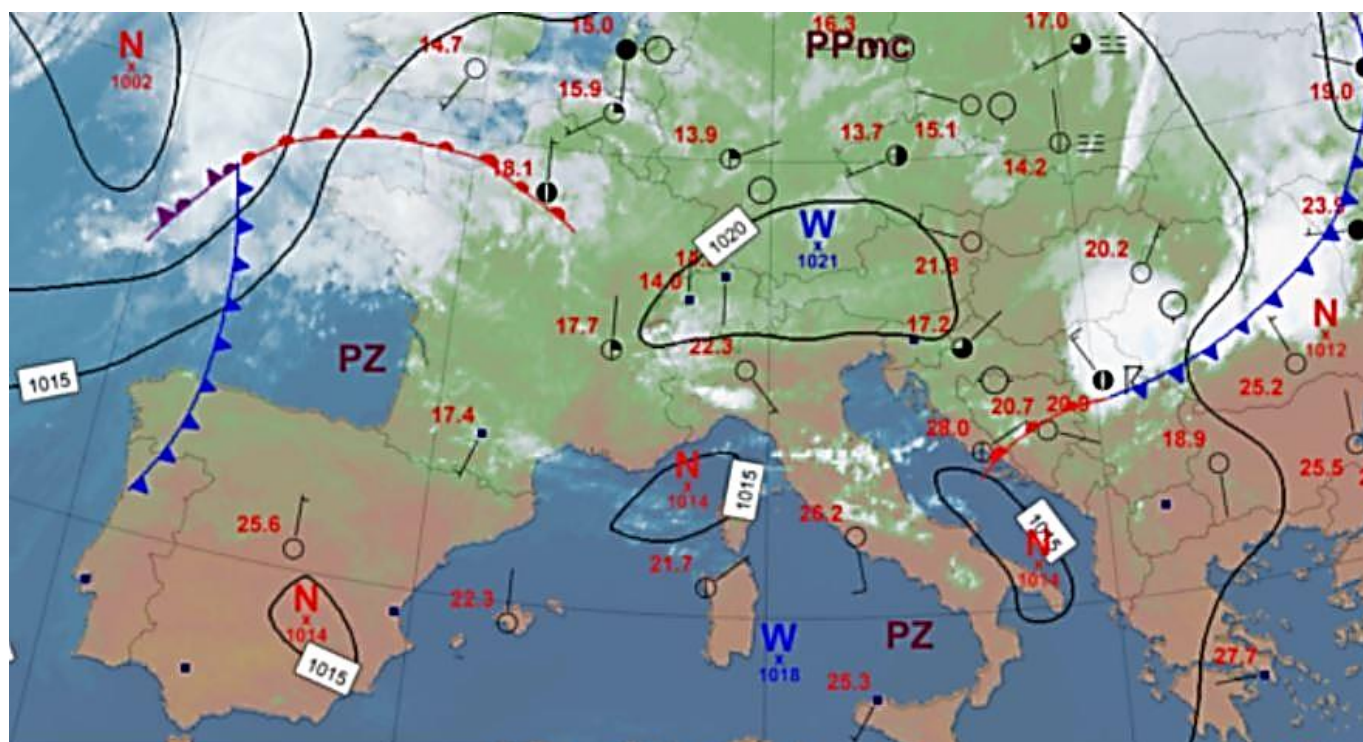
4.....

Źródło: Podstawy geografii fizycznej ogólnej z elementami geologii. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich.

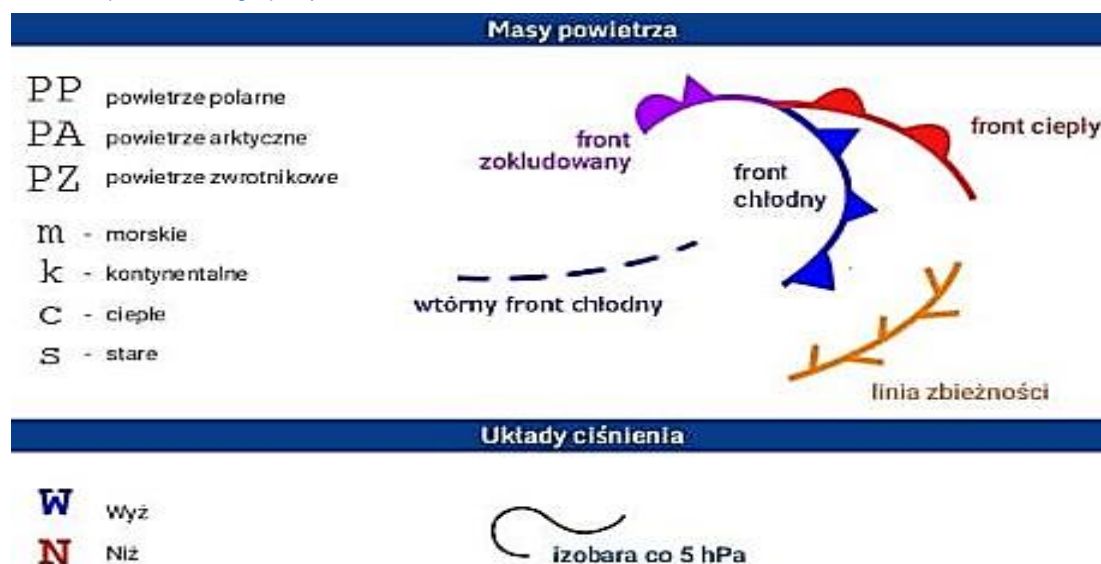
...../4 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

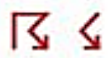

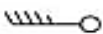

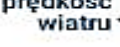

Zadanie nr 8 (0 – 6p.)

Zdjęcia przedstawiają mapę synoptyczną fragmentu Europy z dnia 14.07.2023 oraz legendę.

Źródło: <https://meteo.imgw.pl/> opracowanie własne 14.07.2023

Zjawiska meteorologiczne	
	mgła, mgła marznąca
	marznący deszcz, mżawka
	grad
	burza, błyskawica
	zawieje lub zamieć
	deszcz ciągły
	mżawka
	śnieg
	opady przelotne deszczu lub śniegu
	satelitalny obraz stref zachmurzenia
Zachmurzenie i prędkość wiatru	
	niebo bezchmurne
	1/8
	2/8
	3/8
	4/8
	5/8
	6/8
	7/8
	zachmurzenie całkowite
	niebo niewidoczne
	stacja automatyczna
	cisza
	wiatr zmienny
	1 m/s
	2,5 m/s
	5 m/s
	7,5 m/s
	10 m/s
	...
	22,5 m/s
	25 m/s
	27 m/s
	wielkość zachmurzenia
	prędkość wiatru
	kierunek wiatru

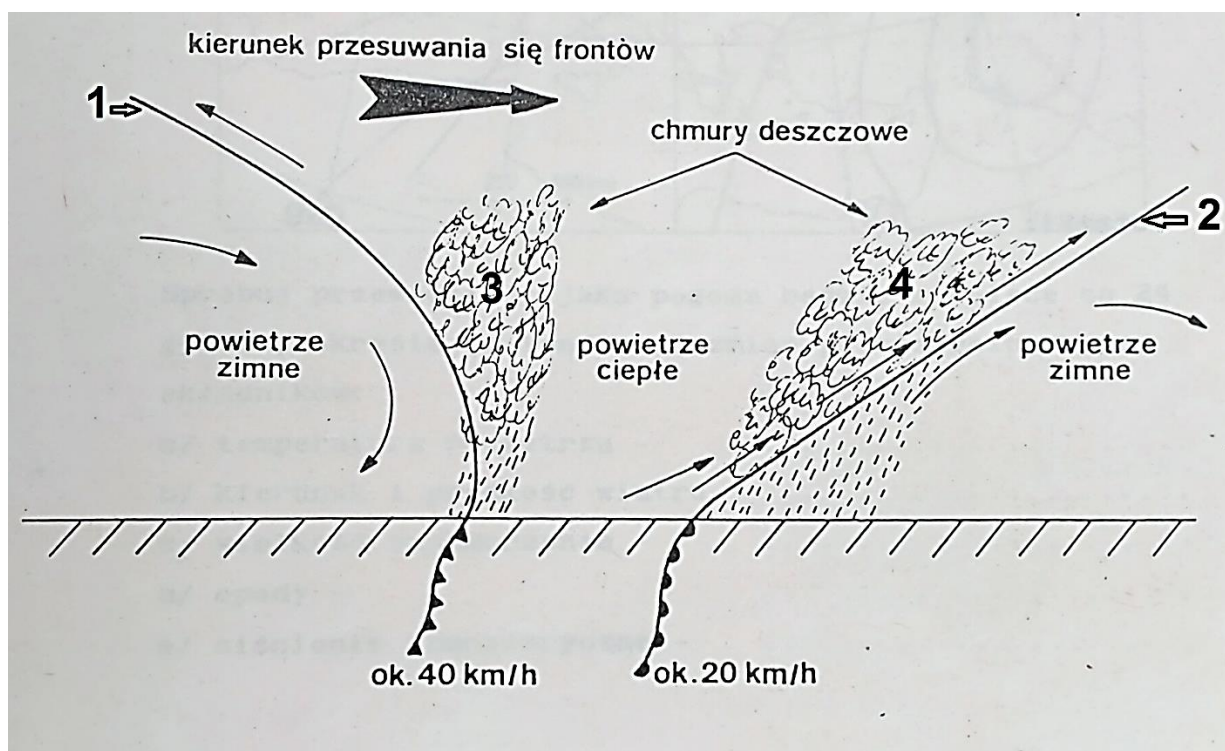
Na podstawie powyższych informacji graficznych określ stan pogody na dzień 14.07.2023 na Półwyspie Iberyjskim. Wartości elementów pogody zapisz wraz z jednostką.

1. Temperatura .....
2. Ciśnienie .....
3. Zachmurzenie .....
4. Wiatr /kierunek/.....
5. Masa powietrza .....
6. Typ frontu .....

...../6 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 9 (0 – 4p.)

Schemat przedstawia przekrój pionowy przez strefy frontów atmosferycznych.

Źródło: Podstawy geografii fizycznej ogólnej z elementami geologii. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich. Toruń 1992

Rozpoznaj elementy rysunku oznaczone cyframi 1-4 : cumulonimbus, nimbostratus, „linia frontu ciepłego”, „linia frontu zimnego”. Wpisz poniżej, co oznaczają poszczególne cyfry:

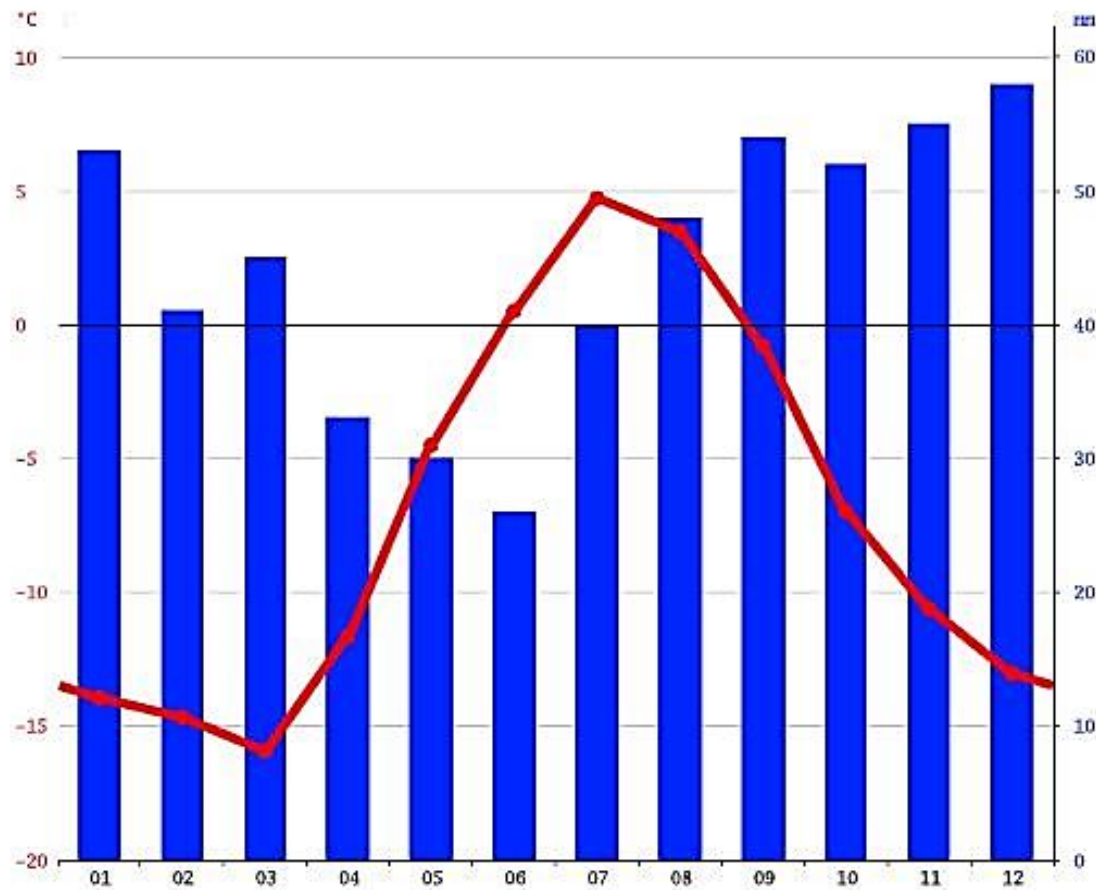
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

...../4 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 10 (0 – 6p.)

Na podstawie klimatogramu z miejscowości Longyearbyen (78° 13'N 15° 38'E) dokonaj odczytu, wskazanych poniżej w zadaniu, wartości elementów klimatu oraz na ich podstawie dokonaj obliczeń i uzupełnij luki.

Źródło: <https://pl.climate-data.org/> 17.07.2023 opracowanie własne

Temperatura powietrza:

Najniższa w ciągu roku ..... miesiąc /słownie/ .....

Najwyższa w ciągu roku ..... miesiąc /słownie/ .....

Amplituda temperatury .....

Opady:

Najniższe w ciągu roku ..... miesiąc /słownie/ .....

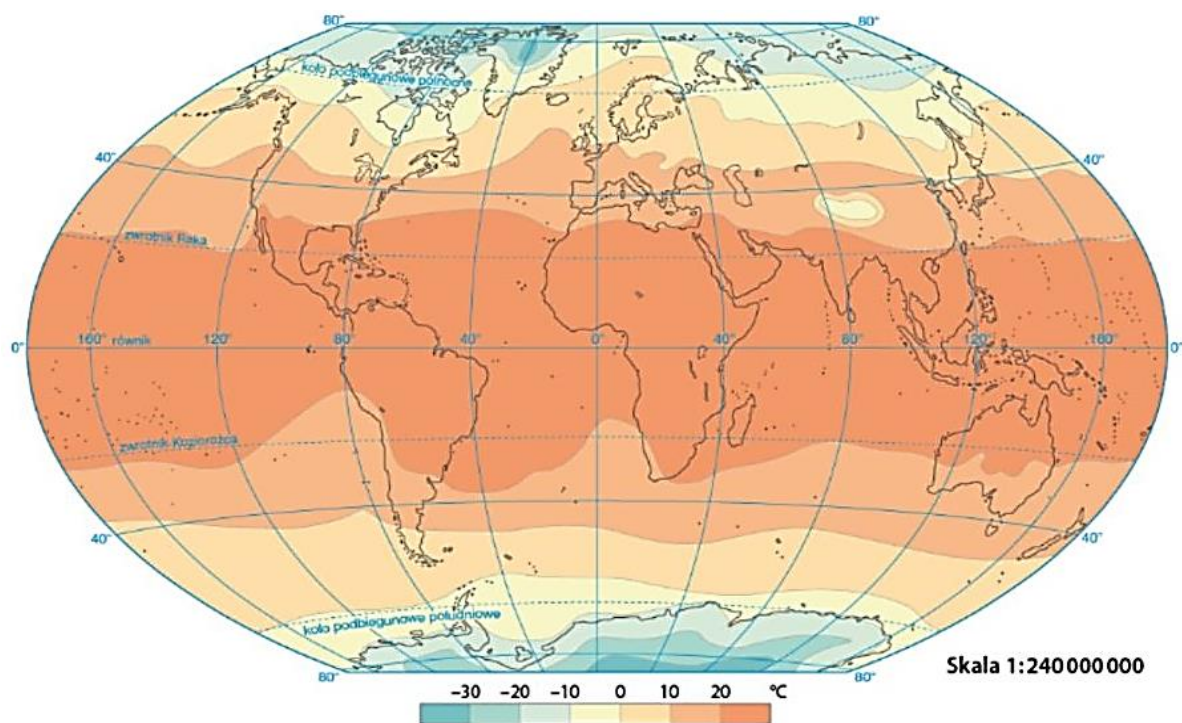
Najwyższe w ciągu roku ..... miesiąc /słownie/ .....

Strefa klimatyczna dla Longyearbyen .....

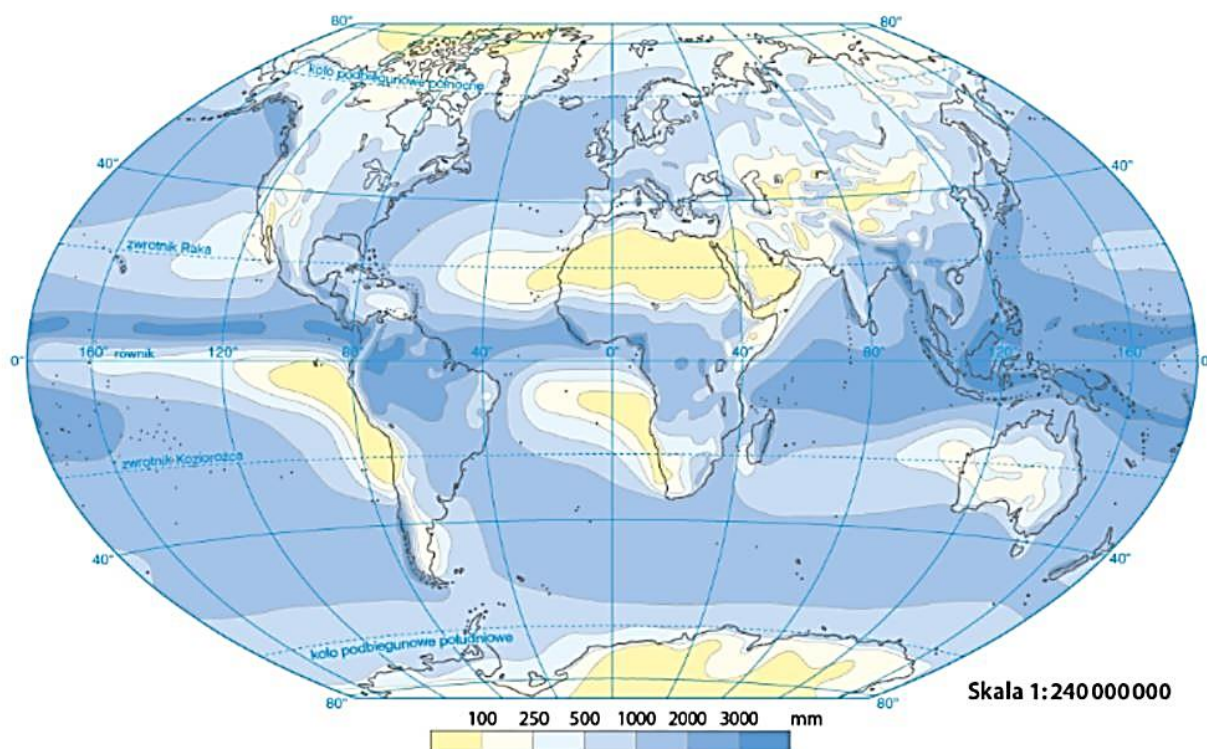
...../6 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 11 (0 – 5p.)

Mapy przedstawiają średnią roczną temperaturę powietrza oraz roczną sumę opadów na Ziemi.

Źródło: "Planeta Nowa" F. Szlajfer, Z. Zaniewicz, T. Rachwał, R. Malarz 2018

Źródło: "Planeta Nowa" F. Szlajfer, Z. Zaniewicz, T. Rachwał, R. Malarz 2018

Na podstawie źródeł kartograficznych, uzupełnij tabelę wpisując krainy geograficzne tak, by spełniały podane warunki. Krainy wybierz z ramki.

Namib, Półwysep Floryda, Półwysep Synaj, Półwysep Alaska,
Półwysep Jutlandzki, Półwysep Antarktyczny.

Kraina geograficzna	Średnia roczna temperatura powietrza na Ziemi w °C	Średnie roczne opady na Ziemi w mm
	powyżej 20	1000 - 2000
	10 - 20	poniżej 100
	0 - 10	1000 - 2000
	0 - 10	500 – 1000
	powyżej 20	poniżej 100

...../5 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 12 (0 – 10p.)

Do podanej definicji dopisz właściwy termin geograficzny.

1. Step w Ameryce Południowej:
.....
2. Forma krasowa w stropie jaskini, kształtem przypominająca sople:
.....
3. Linia na mapie łącząca punkty o tej samej wysokości nad poziomem morza:
.....
4. Wiecznie zielone zarośla krzewów i niskich drzew charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej:
.....
5. Trwale zamrożona warstwa gruntu o grubości do kilkuset metrów, latem odmarza tylko cienka przypowierzchniowa warstwa:
.....
6. Układ południków i równoleżników przedstawiony na mapie:
.....
7. Gorąca mieszanina stopionych skał znajdująca się we wnętrzu Ziemi:
.....

8. Źródło krasowe:

.....

9. Usypisko odłamków skalnych znajdujące się na stoku u wylotu żlebu:

.....

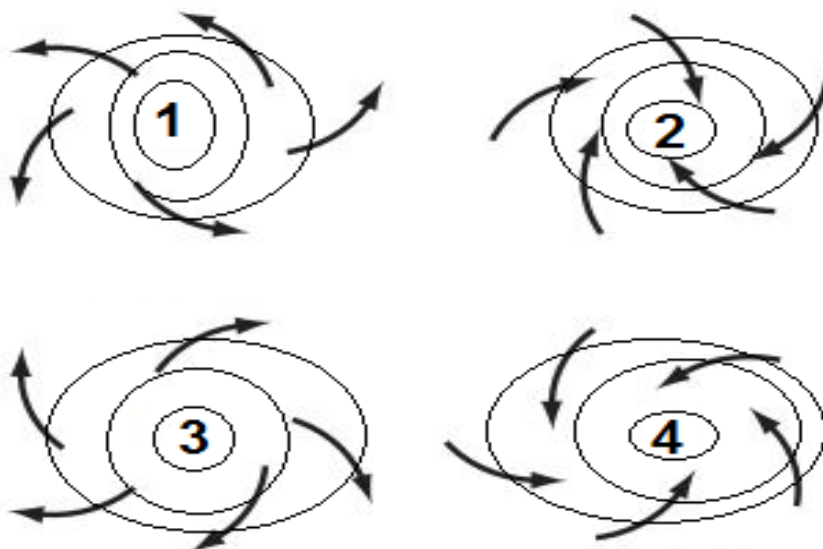
10. Obszar lądu w obrębie nizin położony poniżej poziomu morza:

.....

...../10 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 13 (0 – 2p.)

Grafika przedstawia ruchy powietrza, oznaczone cyframi 1 – 4, w układach barycznych na dwóch półkulach: północnej i południowej.

Wybierz rysunek obrazujący ruch powietrza w wyżu barycznym na półkuli północnej.

Podpisz na tym rysunku wartości izobar tak, aby przedstawiały wyż.

Skorzystaj z wartości ciśnienia atmosferycznego podanych w hPa w ramce.

1010, 1000, 1020

Odpowiedź:

Układ obrazujący ruch powietrza w wyżu barycznym na półkuli północnej to rysunek o numerze .....

...../2 pkt.
(liczba uzyskanych punktów /maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 14 (0 – 7p.)

W zamieszczonym poniżej tekście o Wyżynie Lubelskiej wybierz i **podkreśl** **prawidłowe** sformułowania.

Wyżyna Lubelska to kraina **pokryta lasami / niemal bezleśna**. Znajdują się tu **wąwozy / żleby**, czyli doliny o stromych zboczach i wąskim dnie, którymi **okresowo płynie woda / nigdy nie płynie woda**. Formy te powstały na znacznej części tej krainy na obszarach pokrytych **wapieniami / lessem**. W rolniczym krajobrazie wyżyny przeważają uprawy **pszenicy i buraków cukrowych / pszenżyta i ziemniaków**, ponieważ na skałach osadowych typowych dla lubelszczyzny powstały żyzne **gleby bielcowe i płowe / brunatne i płowe** oraz bardzo żyzne **rędziny / czarnoziemy**.

...../7 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 15 (0 – 11p.)

Przyporządkuj do zawartych w tabeli miast polskich charakterystyczne dla nich zabytki i obiekty turystyczne podane w ramce.

Hala widowiskowo-Sportowa Spodek, Muzeum Panorama Racławicka, Krzywa Wieża, Sukiennice, Collegium Maius, Gdanisko - Zamek Krzyżacki, Ogród Saski, Pałac Kultury i Nauki, Hala Stulecia, Bazylika Mariacka, Pałac w Wilanowie.

Miasto	Zabytki i obiekty turystyczne
Warszawa	
Katowice	
Toruń	
Wrocław	
Kraków	

...../11 pkt.

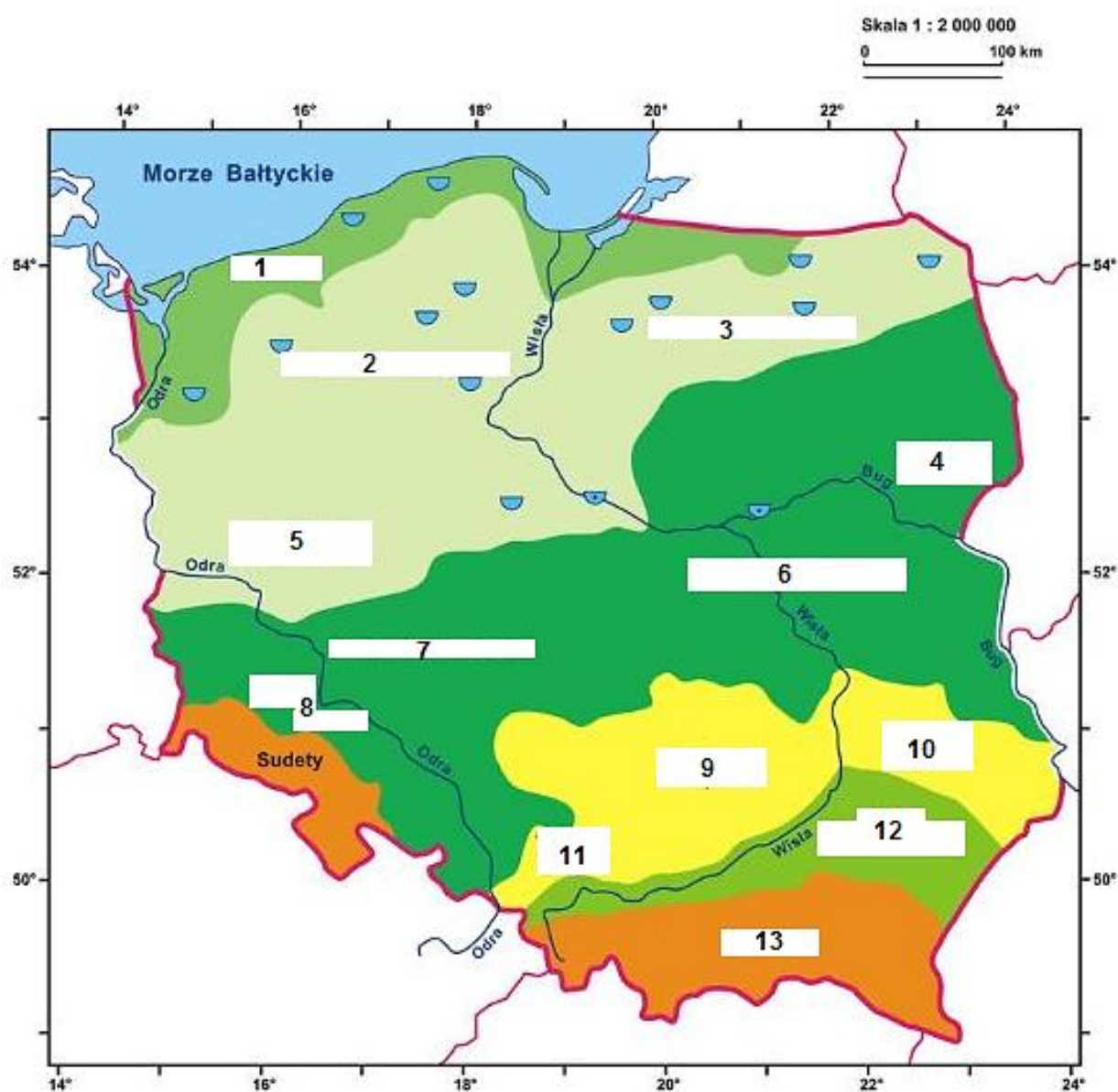
(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

Zadanie nr 16 (0 – 8p.)

Mapa przedstawia pasy rzeźby Polski wraz z zaznaczonymi na nich wybranymi krainami geograficznymi Polski.

W ramce zamieszczono nazwy krain geograficznych Polski.

Pojezierze Mazurskie, Pojezierze Pomorskie, Nizina Śląska, Nizina Mazowiecka, Nizina Wielkopolska, Nizina Podlaska, Wyżyna Śląska, Wyżyna Kielecko-Sandomierska, Wyżyna Lubelska, Karpaty, Podhale, Polesie Lubelskie, Sudety.

Źródło https://tyflomapy.pl/Krainy_geograficzne.html 20.07.2023 opracowanie własne

W tabeli zamieszczono charakterystyczne elementy folkloru dla danego obszaru Polski.

Uzupełnij tabelę o nazwę odpowiedniej krainy geograficznej wybraną z ramki oraz podaj numer, którym została zaznaczona na mapie.

Numer krainy	Nazwa krainy	Elementy folkloru
		kurpiowskie wycinanki i hafty
		tradycyjny kaszubski strój ludowy, język kaszubski
		Barbórka, gwara
		Kierpce, kwaśnica, gwara

...../8 pkt.

(liczba uzyskanych punktów / maksymalna liczba punktów)

BRUDNOPIS